

וארא תשפ"ג

התבוננות והעצמה אישית
בפרשיות ובמועדים

משה יהודה וייסמן

ל'וארות 129544@gmail.com

איכה

פרק חדש בהיסטוריה עתיקה..

עומדים כאן על הנקודה המפליאה שמצטיירת כביכול שמרע"ה בדרגה גבוהה יותר מהאבות הק' שאליו נגלה הקב"ה בשם הווי"ה ואילו אליהם רק בשם קל שד-י. ואף שאנו לא עוסקים ולא נעסוק בשיעור קבלי בשמות הק' אבל יש כאן איזו הבנה בסיסית שצריך כל אחד להבין בפשוטו של מקרא .

ועל כך מקשים התורת אמת ועוד שהרי מצינו שהקב"ה נגלה לאבות הק' בשם הווי"ה וא"כ בהכרח אין הכוונה שהם לא ידעו את שם הווי"ה וא"כ מה התחדש אצל מרע"ה , שבהכרח צריך לומר שיש כאן הבנה אחרת בהבנה של ושמי הווי"ה לא נודעתי להם.

כמו"כ יש לציין את דברי המלבי"ם ועוד שמבארים שמרע"ה ראה את הקב"ה באספקלריא המאירה והאבות הק' ראוהו באספקלריא שאינה מאירה ושוב אנו חוזרים לתמיהה הראשונה. רק שהתורת אמת מעיר שגם אם נאמר שמרע"ה קיבל התגלות בדרגה גבוהה יותר האם זה המקום לפרט איזו בחינה של גנאי מסויים אצל האבות הק' וכי מה טעם בזה. על כן בס"ד נפנה לרבותינו המלבי"ם וכן התורת אמת כ'א בלשונו, ובדור אחרון הנתיבות שלום מסלאנים שביארו את

1 האם האבות הק' לא ידעו את שם הווי"ה הרי הקב"ה נגלה עליהם בשם זה? וגם א"כ מה טעם לציין נקודת פחיתות זו, שמרע"ה זכה למה שהאבות לא זכו?

2 לשון הזהב של המלבי"ם לבאר ב' הנהגות בבריאה הנהגת הטבע וההנהגה העל טבעית. בשפתו העשירה של הנתיבות שלום זיע"א

3 ממלא כל עלמין או סובב כל עלמין ביצ"מ יש רק אופציה אחת!

4 ר' לייבלה אייגר זיע"א ימתיק לנו למה וידבר אלוקים למשה ולא ה' ומיד אני הווי"ה, מחוץ לקופסא...

5 ואחרי הכל איפה אנחנו בחגיגה...

נמצאים אנו על קו התפר שבין שיעבוד לגאולה, ישנם הרבה שיטות מאימתי פסק השעבוד מעם ישראל אולם ודאי כפי שמקובלנו שהקריאה מעוררת את הזמן אזי השבוע הנוכחי הוא עת דודים שבו נשפע האור לכל אחד ואחת ליגאל משעבוד רוחנית וגשמי .

אנו נעמוד במאמר זה על הפס' השני בפרשה וידבר אלקים אלימשה ויאמר אלי ואני יקנך: וארא אלי אברהם אלי יצחק ואלי יעקב באל שדי ושמי יקנך לא נודעתי להם רבו הביאורים והפרשנויות בנגלה ובנסתר בכל הפרד"ס לבאר את דבר ה' אל מרע"ה במאמר זה והמסתעף ממנו. וקצרה היריעה מלהכילם. פרשני המקרא

'לבקרים תבחננו' שזה הקב"ה יכול לדון כל אדם בכל יום ועפ"י לנהוג עמו
הניסים שאירעו לאבות היו בתוך גדרי הטבע, לראשונה בהיסטוריה הקב"ה פרץ גדרות אלו ביציאת מצרים!

עפ"י יסוד זה נפנה לבאר את כוונת המקרא וְאָרָא אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֵי־יִצְחָק וְאֱלֵי־יַעֲקֹב בָּאֵל שְׁדֵי וְשְׁמֵי יִקְוֶה לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם הַנְּהַגַת קל שד"י היא מורה על צימצום וסדר הקב"ה מנהיג את העולם כפי הסדר והזמן שנקבע להם לא התרחש אצל האבות הק' איזו הנהגה ניסית מעל הטבע כל מה שאירע איתם היה בתחומי הטבע, הקב"ה היה עמם ועזר להם אבל לא היה השתנות מהלכי הטבע, כך גם אצל אברהם עם פרעה ואבימלך מלחמת המלכים נכון שהיה ניצחונות הרואים אבל הכל היה בתחום הטבע לא היה שינוי מהלכי הטבע.

כמו"כ יעקב עם לבן ועשו לא מצינו איזו שינוי, וכל זה כיוון שהאבות הק' היה בדרגה כה גבוהה שלא הסיחו דעתם מהקב"ה שהיה יכולת להתנהג עימם כך. כל זה היה טוב עד יצ"מ. אבל ביצ"מ לא היה שייך להנהיג את הבריאה במערכת טבעית שכן עפ"י הטבע בנ"י היו אמורים להיות במצריים ד' מאות שנה ואז כפי שכולם יודעים לא היה את מי להוציא כולם היו מצריים 'אריים וגזעיים' הקב"ה הוכרח להתנהג בהנהגה ניסית מעל הטבע כמאמר הכתוב קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות לא היה כאן איזה הילוך נורמטיבי אלא מעל כל זמן וסדר כמשל המלך שרואה את בנו בביב

הענין כשמלה פרושה בדיבור השווה לכל ומדברים אלו נבין כמה אקטואלי ומעשי עבור כל אחד מאיתנו בשבועות אלו ההתגלות האלוקית בשם הווי"ה ששופעת כעת ממש בשעה שאני מקליד ובשעה שאתם קוראים.

המגיד מקאזניץ זיע"א בביאור לספרו של המהר"ל באר הגולה מלטש לנו נקודה שמעמידה רבים מאיתנו בתהייה, מחד כתוב במפרשי המקרא ובספרי דעות ואמונה שהקב"ה ידע מראשית עד אחרית את כל מה שיהיה ובטרם כל יציר נברא כך קבע את הנהגת הבריאה על בסיס הידיעה הזו. נכנה זאת סדר ההנהגה הטבעית של העולם. ומאידך יש לנו בחירה ויש בכח מעשינו לפעול לטוב ולמוטב. כיצד זה מסתדר יחדו?

הביאור בזה שבתוך ההנהגה הטבעית יש הנהגה פנימית שהיא למעלה מכל סדר וטבע זוהי הנהגה הניסית שהקב"ה ינתב וישפיע לעולם לפי המעשים של כלל ישראל, הווי אומר שיש בכח כלל ישראל לשנות את מה שנקבע בסדרי בראשית! ואילו אדה"ר לא היה טועם מעץ הדעת ואף בנ"י שביציאת מצרים חזרו לתיקונם השלם שהיה באדה"ר לפני חטא עץ הדעת אם לא היו חוטאים בעגל היה נשלם תיקונו של העולם וכל הסבל והמרירות שנהפכה למנת חלקו של עם ישראל לא

היה! (הדברים יבוארו היטב להלן בביאור המקרא)

ובזה יישב התורת אבות את הסתירה האם אדם נידון בר"ה או שאדם נידון בכל יום, ולדברינו בר"ה הוא נידון כמשפט וסדר הבריאה. אולם יש הנהגה הנתונה רק לקוב"ה

ההשגה ששיגי ע"י שם הוי"ה, וכן שההנהגה עם משה ודורו תהיה ע"י שם הוי"ה שאין לה שום קשר עם הטבע והוקותיה, כי בדור המדבר עשה נסים נגלים ונפלאות גדולות מתמידות שדומים כבריאת העולם שברא חדשות אשר לא היו וזה מיוחס לשם הוי"ה שהוא למעלה מן הטבע והוקותיה,

לא באופן אקראי אלא הכל מכוון מלמעלה תכ"ד כתיבה אני נזכר שהאלטער רבה זיע'א שהלילה ליל כד' טבת הוא יומא דהילולא דייליה, פותח בליקוטי תורה [בפרשיות אלן] את התורות שלו בענין זה ממש. כידוע שהקב"ה מהווה את הבריאה בב' אופנים ממלא כל עלמין שהוא כסדר השתלשלות העלמות ממלאך למלאך כל ענין וענין הכל הקב"ה מהווה מלמעלה אבל בהשתלשלות. אבל יש אור של סובב כל עלמין שהקב"ה מגיע מבחוץ ומאיר באופן ישיר חיות לנעשה והוא האור שע"י הקב"ה הוציא את עם ישראל ממצרים שאם לא כן לא היה שייך להוציאם יעוי"ש שרק באור זה שייך שיהיה נגוף למצרים ורפוא לישראל, זכותו יגן עלינו.

מתיקות בנוסח איזביצא לובלין

אחר שטעמנו מעט מהבנה העממית בין הווי"ה לקל שד"י נגלגל בפינו דובדבנים מסוכרים בענין זה מדברי ר' לייבלי אייגר זיע'א כפרפראות שלאחר הסעודה. ותכ"ד שבכל התורה לא נמצא וידבר אלוקים אל משה אלא וידבר ה' מה השתנה כאן וידבר אלוקים?

מבאר ר' לייבלי בספרו תורת אמת שהדיבור כאן וידבר אלוקים הוא דיבור אחד עם בראשית ברא אלוקים! מילין דסתימין? וביאור הדבר שבתחילה עלתה במחשבה לברוא ולהנהיג את העולם

שופכין אזי עם כל אדרתו ומחצלותיו מתכופף לתוכו ומחלצו מתוך הרפש עם כל זה שהוא מתלכלך יחד עם בנו ברפש.

'הסנדלר' רבי משה יעקב רביקוב זיע'א מבאר את החילוק בין ההנהגה שהיה עם האבות הק' להנהגת גאולת מצרים בנוסח דומה. מפני שהאבות הק' היה די להם בנסים שהקב"ה עשה עימם לצורך שעה בלבד כמו שנעשה לאע"ה וליעקב עם לבן ועשו וכיו"ב אבל לא התרחש עימם איזה נס נצחי לכן היה די להם בנס בצמצום של קל שד"י שאמר לעולמו די המורה על צמצום. אולם גאולת מצריים היתה גאולה נצחית לעולמי עד ושם היה צריך הנהגת הווי"ה ואתה מהווי"ה את כולם מעל הטבע ' האור של סובב כל עלמין לא בהשתלשלות אלא באופן חיצוני שאינו תלוי בדבר מה כיוון שזה נצחי ולעולמי עד ולכן התחדש כאן ויאמר אליו אני הווי"ה!

יסוד המלבי"ם בענין הנהגת קל שד"י

ובהנהגת הווי"ה, וכמו כן מבואר בשפת

הזוה"ק בדברי האלטער רבה זיע'א

דברים אלו מבוארים אחת לאחת בביאורו הטמיר של רבינו המלבי"ם בלשונו המליצית ואנו רק הפשטנו מעט בשפת העם אבל נביא כאן מקצת מלשונו וע"כ האבות השיגו מראה ודמיון, כי היתה נבואתם באמצעות מחזה העולמות ובאמצעות הכח הדמיוני, והיתה הנבואה ע"י שם שדי, ששם זה מורה שאמר לעולמו די, וגבל ומדד וקצב חוקי הטבע, כי מצד שם הוי"ה אין די ואין גבול וקצב, כי בו יפליא פלאות ויחדש אותות ומופתים כפי רצונו הבחירי שאין לו סוף, [חתכנו קטע חשוב מאוד שניתן לחשוב והוא גבוה קצת אבל מומלץ לעיין בפנים]

וכמ'ש במראה שהתחיל בשם אלקים שבו נבא משה עד השעה ההיא, ותיכף אמר לו אני ה', שהוא

ישנם שני דפוסים התנהגות בעשייה הרוחנית, ישנו דפוס עשייה עם רצון טוב מאוד לנצל את החיים לתורה למצוות למידות טובות, אבל כמובן זה נשמע ורוד מאוד במציאות זה מסלול מוקשים מפותל ומפתיע מאוד כל שלב במסלול מתגלית חידה חדשה כיצד לצלוח את הדרך הלאה. ואז המתמודד דגן הוא לא מתאמץ במיוחד אם הוא מצליח טוב ואם לא ה' יעזור הלאה אבל הוא לא יתאמץ לשנות משהו מהרגלו יש לו כוחות נפש מסויימים להתמדה עוד כמה עשרות אחוזים דקדוק הלכה כמה אחוזים נוספים קדושה ואיך שזה הולך הולך.

לא נאמר שזה לא יפה, אולם יש דפוס עשייה גבוה בהרבה, העשייה שלמדנו שלמדנו ביציאת מצרים. כי שמה למדנו לצאת למעלה מהטבע, כל אחד יש לו את הטבע שלו שמצמצם את יכולת העשייה שלו למה ש'הבייס' שלו אבל הוא יודע שזה לא זה, ולכך מידעינו מתאמץ למעלה מיכולתו לנצח ולצאת מהגלות הרוחנית בדיוק כמו שבגאולת מצרים הקב"ה חידש הנהגה בבריאה כדי לגאלנו גאולה רוחנית שלא היתה כמותה אז גם עכשו בתשפ"ג **2023 למניינם אנחנו נשנס מתניינם ונצא מאזור הנוחות שלנו להתמודדות רוחנית מאתגרת ובס'ד האור הגדול של הפרשיות שלנו שמהווה את מהות כוחם של ימי השוכביים ישפיע על כולנו לצאת מאפילה לאור גדול ובקרוב ממש ונאמר לפניו שירה חדשה הללוי-ה! אכ"ר**

המאמר נכתב לע'נ הטהורה של הרה"ק ר' ירחמיאל ישראל יצחק בהרה"ק יחיאל מאלכסנדר בעל 'ישמח ישראל' זיע"א יה"ר שיהיה מליץ יושר בעדנו אכ"ר

במידת הדין כי נפש אדם הראשון הוא יציר כפיו של הקב"ה ממש ובודאי לא נעלם ממנו לרגע קט הנהגת הבורא וכולם האבות הק' היו תפוישים שרעפים בבוראם וכן יב' שבטי ישראל לא זו מהם יראת רוממותו ית' ובאמת כן הוא בדין כי רק לצורך כן נברא האדם בעוה"ז לחיות באופן שחיו הבאות ושבטי י-ה.

אולם אחר שגזרה חכמתו ית' לירד למצרים ושם נוצר העולם ושפלות וגלות הדעת מאין כמוה שם נשכה ה-כ-ל. אמנם היו מצויינים אבל רחוק אלף שנות אור מהנהגת אבותיהם כבר לא היה שייך להנהיג את העולם במידת הדין כי באופן זה אין שום קיום לעולם ומשכך הוצרך הקב"ה הקב"ה להנהיגם במידת הרחמים הרמוזה בשם הווי"ה וזהו כוונת חז"ל שראה שאין העולם מתקיים לדורי דורות ולא בבריאת העולם כי אז העולם היה באפשרותו להתקיים וזה מה שאמר הקב"ה למרע"ה וידבר אלוקים למרע"ה כל הנהגה הזו זה עד כאן, **כעת מתחיל פרק חדש בהיסטוריה העולמית ויאמר אליו אני ה' התחילה הנהגה חדשה המתוארת ומודגשת בריש פרשתן. ולכך אחרי התיאור ששמעתי את נאקת בני"י שזה ההכרח להנהגה חדשה אמור להם אני הווי"ה!**

וכפי שנהיר לנו שתורתנו הק' היא נצחית וכמבואר באריו"ל ובווה"ק שגאולת מצרים היא שורש לכל גאולות הכלל והפרט שיהיו בכלל ישראל לעולמי עד אזי יש כאן ליתן את הדעת על הנקודה שמהווה את בריח התיכון בגאולת מצרים והיא ההנהגה העל טבעית! מה זה קשור אלינו כיום?